

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8Csp/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122342304
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:6122342304.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, obaja zastúpení: Mgr. Ondrej Barna, advokát, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 4.381,13 € s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a .
II. Žalovaní 1/ a 2/ m a j ú voči žalobcovi n á r o k , spoločne a nerozdielne, na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o konkrétnej výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobným návrhom v spojení s opraveným návrhom, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica, domáhal, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy vo výške 4.381,13 €, spolu so 6,59 % úrokom za úver zo sumy 4 106,91 € (istina) od 16.11.2019 do zaplatenia, najviac vo výške 2.529,84 € a 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4 236,91 € od 16.11.2019 do zaplatenia, ako aj na trovy konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX E. F. XX.XX.XXXX (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 5 000,00 €. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 37,44 €, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 7,98 €, 6,59 % ročný úrok za medziúver vo výške 27,46 € a poplatok za poistenie typu A vo výške 2,00 €. Splátky boli splatné k 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. V súlade s čl. I., čl. V. a VI. zmluvy o úvere žalovaní sa zaviazali platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 2,00 €. Žalovaný 1/ prehlásil a svojim podpisom potvrdil prijatie do poistenia ako poistená osoba. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a úver prestali riadne a včas splácať. Žalovaní boli v omeškaní so splácaním v zmysle zmluvy o úvere. Žalobca listom zo dňa 03.10.2019 vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 15.11.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobca listom zo dňa 05.05.2022 vyzval žalovaných na plnenie, no žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 893,09 € so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 5.000,00 € (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 4.106,91 € (istina). Dlžná suma ku dňu vyhlásenia

mimoriadnej splatnosti úveru (15.11.2019), predstavuje sumu vo výške 4.381,13 €, pričom pozostáva z istiny vo výške 4.106,91 €, z nezaplatených 6,59 % ročných úrokov za medziúver zo sumy 5.000,00 € do 15.11.2019 spolu vo výške 144,22 € a z nezaplatených poplatkov za poisťné spolu vo výške 130,00 €. Žalobca ďalej uviedol, že si v žalobe neuplatňuje sumu nezaplatených poplatkov za upomínanie ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celkovo vo výške 275,00 €. Uvedené poplatky boli súčasťou vyčíslenia dlžnej sumy ku dňu 15.11.2019 v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15.11.2019 (4.656,13 € – 275,00 € = 4.381,13 €, t. j. dlžná suma k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti podľa Výpisu z účtu medziúveru). Požadovaním predčasného splatenia úveru, úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle zmluvy o úvere úročí istinu dohodnutým 6,59 % ročným úrokom za úver a zároveň celý zostatok dlhu, vyčíslený ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, 5,00 % p. a. úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (t. j. od 16.11.2019). V súvislosti s nárokom na úrok za úver po vyhlásení splatnosti, žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2019, sp. zn. 6Cdo/113/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.06.2020, sp. zn. 5Cdo/42/2020, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.06.2020, sp. zn. 8Co/268/2019. Žalobca si v časti riadneho úroku z úveru uplatnil zostatok na riadnych úrokoch za úver v sume 2.529,84 € (predpísané úroky 4.805,50 € – zaplatená suma na úrokoch 2 131,46 € – už uplatnená suma žalobou 144,20 €). Uviedol, že žalovaní od poskytnutia úveru uhradili na riadnych úrokoch za úver sumu vo výške 2.131,46 €. Podľa amortizačnej tabuľky, ktorá je prílohou Zmluvy o úvere, mali žalovaní do predpokladaného dátumu splatenia celého úveru, t.j. k 31.12.2037 zaplatiť na riadnych úrokoch sumu vo výške 4.805,50 €.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 26.10.2022 platobný rozkaz sp. zn. 9Up/427/2022, voči ktorému podali žalovaní odpor.

3. Žalovaní v odpore uviedli, že nie je možné žalobcom uplatnený návrh považovať za oprávnený z dôvodu, že žalobca nespĺnil podmienky stanovené § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a teda nedošlo k platnému zosplateniu pohľadávky. Žalobca ich neupozornil na možnosť zosplatiť dlh jednorázovo. Žalobca síce vyhlásil okamžitú splatnosť celého úveru, ale na túto skutočnosť predtým neupozornil kvalifikovaným spôsobom, lebo predmetné listiny (upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti z 3.10.2019) im doručené neboli, ale boli doručené inej osobe, ktorú nespĺnomocnili na takúto prevzatie. Zastávajú názor, že samotná zmluva koncipovaná žalobcom vykazuje znaky absolútnej neplatnosti a požadujú, aby súd posúdil súladnosť zmluvy z hľadiska jej určitosti, jednoznačnosti a jasnosti. Z opatrnosti tiež vzniesol námietku premlčania celej uplatnenej sumy na rok za žalobcu. Majú za to, že zmluva obsahuje zmluvné podmienky, ktoré svojím obsahom vytvárajú hrubú nerovnováhu medzi stranami zmluvy v ich neprospech, ide najmä o poplatky za spracovanie úveru, za vedenie účtu, tie žiadali vyhlásiť za neprijateľné. Poukázali na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-448/17 z 20.19.2018. Navrhli tiež vyžiadať podklady k overovaniu bonity.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k odporu poprel tvrdenia žalovaných, že im neboli riadne doručené Upozornenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a že z uvedeného dôvodu nedošlo k platnému zosplateniu pohľadávky. Uviedol, že nenesie zodpovednosť za doručenie zásielky a nemôže ovplyvniť spôsob doručenia, nakoľko zásielky – Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.10.2019 odovzdal na riadnu prepravu Slovenskej pošty, a.s., pričom adresa príjemcov - žalovaných obsahovala všetky náležitosti a ich presnú identifikáciu. Poukázal na poštové podmienky a ustanovenie § 111 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku. Ďalej uviedol, že zásielky boli žalovaným zaslané doporučenou zásielkou. Zákon vyžaduje, aby veriteľ dlžníka upozornil, že si uplatňuje právo na zaplatenie celého dlhu (strata výhody splátok), ale neustanovuje spôsob, akým to má veriteľ vykonať. Nevyžaduje, aby uvedené upozornenie bolo dlžníkom vykonané písomne a doručené do vlastných rúk. Upozornil žalovaných na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle zákona (písomne a dokonca doporučenou zásielkou). Právne úkony – Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.10.2019 a Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15.11.2019 sú platnými právnymi úkonmi. Žalobca poprel tvrdenia žalovaných, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné podmienky ako aj tvrdenia, že by samotná zmluva vykazovala znaky absolútnej neplatnosti. Tieto tvrdenia považuje za účelové s cieľom vyhnúť sa splneniu dlhu. K namietanému poplatku za spracovanie úveru žalobca uviedol, že v súlade s čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere sa poplatok za spracovanie medziúveru vrátené zmluvnej dokumentácie zúčtoval pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov bola znížená o výšku tohto poplatku. Nárok žalobcu ako veriteľa na poplatok za spracovanie medziúveru predstavuje nárok vyplývajúci priamo zo

zákona, konkrétne ide o odplatu, ktorú je banka oprávnená od dlžníka požadovať v zmysle ustanovenia § 499 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Vyplatená suma bola znížená o sumu poplatku za spracovanie medziúveru, aby žalovaní neboli osobitne zaťažení povinnosťou uhradiť tento poplatok. Uvedený poplatok za poskytnutie úveru vstupuje do výpočtu RPMN ako jednorazový poplatok. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax súdov, a to konkrétne na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.01.2020, sp. zn. 11Co/238/2018, ako aj na Rozsudok Súdneho dvora z 3. októbra 2019, G. H. I. J. B. E., K. H., G. H., J./XX. Poplatok za vedenie účtu účtoval v zmysle vtedy platnej a účinnej legislatívy. S účinnosťou od 10.06.2013 si poplatok za vedenie účtu neuplatňoval. K vznesenej námietke premlčania uviedol, že do dňa vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (t.j. do dňa 15.11.2019) žalovaní neuhradili a teda boli v omeškaní čiastočne so splátkou splatnou za mesiac 06/2019 vo výške 20,65 €, so 4 splátkami vo výške 27,46 € splatnými za mesiace 07/2019 - 10/2019, so splátkou vo výške 13,73 € splatnou za 11/2019, teda s neuhradenými splátkami v celkovej výške 144,22 €. Žalovaní sa dostali do omeškania až so splátkou splatnou za mesiac jún 2019, splatnou k 15. dňu v mesiaci, nakoľko táto splátka nebola uhradená v plnej výške. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre splátku splatnú k 15.06.2022. t.j. premlčacia doba začala žalobcovi plynúť nasledujúci deň po splatnosti splátky, pre ktorú došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, teda od 16.06.2019. Žalobca si svoj nárok uplatnil na súde žalobou dňa 07.06.2022, t.j. v trojročnej premlčacej lehote odkedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. K námietke skúmania bonity žalobca uviedol, že pred poskytnutím úveru preveroval bonitu žalovaných ako preverenú bonitu zo sporenia, t.j. klienti 12 mesiacov pravidelne mesačne vkladali na konto stavebného sporenia vklad minimálne vo výške 36,00 €, čím preukázali svoje schopnosti poukazovať splátky úveru vo výške 35,44 €. Žalovaní tak spĺňali podmienky pre poskytnutie úveru s preverenou bonitou zo sporenia, čo bolo v súlade s vtedy platnou legislatívou a s opatrením Národnej banky Slovenska. V žiadosti o úver zo dňa 30.11.2012 ďalej bolo zohľadnené, že žalovaní boli manželia a mali X nezaopatrené deti. Vychádzal z predmetných dokumentov, pričom ich vyhodnotil ako postačujúce bez potreby overenia žalovaných cez bankové registre. Overenie prostredníctvom bankových registrov mohol v danom čase využiť, ale nebola to jeho povinnosť. V závere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 23Cdo/1201/2009.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaných 1/ a 2/, výsluchom svedkyne, oboznámením sa so žalobou, Zmluvou o úvere uzatvorenou medzi stranami sporu zo dňa XX.XX.XXXX, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Žiadosťou o úver s poistením, amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver, upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.10.2019, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15.11.2019, výpisom z účtu medziúveru, výpisom z účtu stavebného sporenia, predžalobnou výzvou, písomným podaním žalobcu na základe výzvy upomínacieho súdu, platobným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou, odporom žalovaných, vyjadrením žalobcu k odporu a doplňujúcim vyjadrením žalobcu a zistil tento skutkový stav veci:

6. Medzi žalobcom ako veriteľom, žalovanou 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako spoludlžníkom bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovaným 1/ a 2/ medziúver pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 5.000 €.

7. Podľa čl. II bodu 2.3. Zmluvy po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške cca 3.429,41 €.

8. Z čl. V. bodu 5.1 Zmluvy výška úrokovej sadzby medziúveru je 6,59 % p.a. počas trvania prijatia dlžníka ako poistenej osoby typu A do poistenia definovaného podľa tejto zmluvy. Pokiaľ bude dlžník z akéhokoľvek dôvodu vyradený z poistenia ako poistená osoba, výška úrokovej sadzby bude zvýšená o 0,1 % p.a. od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po vyradení z poistenia. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade zmeny úrokovej sadzby podľa predchádzajúcej vety nebudú vyhotovovať dodatok k tejto zmluve a veriteľ zmenu výšky peňažných plnení dlžníka podľa tejto zmluvy oznámi písomne listom zaslaným na poslednú známu adresu dlžníka. Výška úrokovej sadzby medziúveru je fixná po dobu päť rokov. Veriteľ nie je oprávnený počas doby fixácie jednostranne zmeniť výšku úrokovej sadzby medziúveru.

9. Podľa čl. V. bodu 5.2. Zmluvy dlžník sa zaviazal splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 37,44 €.

10. V zmysle čl. V. bodu 5.3. Zmluvy do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu 37,44 € uvedenú v bode 5.2 vklady na účet sporenia vo výške 7,98 € a úroky z medziúveru vo výške 27,46 € a poplatok za poistenie typu A vo výške 2 €, pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí: úroky z medziúveru, poplatok za poistenie a vklady.

11. Podľa čl. V. bodu 5.4. Zmluvy po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 35,44 € a poplatku za poistenie typu A vo výške 2 €.

12. Podľa čl. V. bodu 5.5 a 5.6 Zmluvy prvá splátka bola splatná 15. deň mesiaca nasledujúceho po uzatvorení tejto úverovej zmluvy. Ďalšie splátky boli splatné 15. deň každého mesiaca.

13. V zmysle čl. VIII. bod 8.1., 8.2., 8.3 Zmluvy dlžník je povinný uhradiť veriteľovi všetky poplatky a náklady súvisiace s úverom podľa platného Sadzobníka poplatkov pre fyzické osoby, predovšetkým: Poplatok za spracovanie úveru, ktorý si veriteľ zúčtuje pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku. Poplatok za uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení a za vedenie účtu stavebného sporenia. Pokiaľ dlžník neuhradí tieto poplatky najneskôr ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy, je veriteľ oprávnený zúčtovať tieto poplatky pri prvom čerpaní peňažných prostriedkov úveru tak, že celková suma poukazovaných peňažných prostriedkov bude znížená o výšku tohto poplatku. Poplatok za vedenie účtu medziúveru.

14. Podľa čl. IX. bodu 9.1 Zmluvy, ak je dlžník v omeškaní so splátkou povinného mesačného vkladu na zmluvu o stavebnom sporení, má veriteľ právo účtovať si 5 % p.a. úrok z omeškania zo zameškaných platieb.

15. Ako vyplýva z čl. IX. bodu 9.2 Zmluvy, ak je dlžník v omeškaní so splátkou úveru, resp. splátkou úrokov z medziúveru má veriteľ právo účtovať si zo zameškaných splátok úroky z omeškania maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

16. Podľa čl. IX. bodu 9.2 Zmluvy v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvomi splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, resp. z iných dôvodov uvedených v čl. X Zmluvy, je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

17. V zmysle čl. X bod 10.1. Zmluvy, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie úveru predovšetkým v prípade, ak je dlžník v omeškaní s viac ako dvomi splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako 3 mesiace alebo v omeškaní s dvomi pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako dva mesiace.

18. V zmysle čl. XIX bod 2 písm. a) Všeobecných podmienok pre stavebné sporenia pre fyzické osoby, ak dôjde k porušeniu akejkolvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako tri mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je stavebná sporiteľňa oprávnená postupovať v zmysle bodu 3 tohto článku, teda jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru.

19. Žalobca adresoval žalovaným list – Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.10.2019, ktorým im oznámil, že v prípade, ak do 22.10.2019 nedôjde k úhrade dlžnej sumy bude im zaslané Oznámenie o vyhlásení mimoriadne splatnosti úveru s vyčíslením celkovej dlžnej sumy. Z predložených doručeník je zrejmé, že žalovaným bol doručovaný list na adresu ich trvalého pobytu s tým, že na doručeníke je podpis pani B., C. žalovanej 1/ a matky žalovaného 2/.

20. Následne listom - Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15.11.2019 žalobca žalovaným 1/ a 2/ oznámil, že nakoľko porušili svoje povinnosti splácať úver riadne a včas, a teda sú

v omeškaní s platením vkladov na účet zmluvy o stavebnom sporení a úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace, boli naplnené skutočnosti v zmysle Zmluvy o úvere, resp. VPSS na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca žalovaným zároveň oznámil, že mimoriadna splatnosť celého úveru nastala ku dňu 15.11.2019 a požiadal ich o vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá k 15.11.2019 činila sumu 4.656,13 €.

21. Žalobca predžalobnou výzvou zo dňa 05.05.2022 vyzval žalovaných 1/ a 2/ na okamžitú úhradu dlžnej sumy 6.243,71 €.

22. Z predloženého výpisu z účtu medziúveru vyplýva, že celková dlžná suma je vo výške 4.381,13 €, z toho istina 4.106,91 €, nezaplatené poistné do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti 130 € a nezaplatené úroky za úver do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti 144,22 €. Prijaté vklady vo výške 2.189,46 €, predpísané úroky za úver do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti 2.275,68 € a zaplatené úroky za úver do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 2.131,45 €. Ďalej z účtu medziúveru vyplýva, že žalovaní uhradili poslednú splátku dňa 26.06.2019.

23. Podľa výpisu z účtu stavebného sporenia zostatok na účte k XX.XX.XXXX bol vo výške XXX,XX €.

24. Z amortizačnej tabuľky pre medziúver a stavebný úver vyplýva, že fáza medziúveru bola stanovená na obdobie rokov 2012 až 2027, pričom v tomto období žalovaní mali splácať len úroky a poplatky. Fáza stavebného úveru bola stanovená na obdobie od 31.07.2027 do 01.12.2037. V tejto fáze žalovaní boli povinní splácať istinu úveru, úroky a poplatky.

25. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní uviedol, že žalobcovi nesvedčí aktívna vecná legitímácia a neboli splnené predpoklady na zosplatnenie úveru z dôvodu, že žalovaným nebolo riadne doručené upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Poukázal na rozpor s dobrými mravmi a neplatnosť celej zmluvy, ako aj na rozpor s Občianskym zákonníkom o plnení peňažných záväzkov, kedy sa prioritne má plniť na istinu, potom na príslušenstvo. Uviedol, že dochádza k neúmernému plneniu, kedy na istinu 5.000 € sa musí v danom prípade zaplatiť 11.676,76 €. Zastáva názor, že takéto parametre zmluvy už samé osebe vykazujú nemorálnosť, resp. formu úžery.

26. K vyššie uvedeným skutočnostiam sa vyjadril žalovaný písomným podaním. K namietanému spôsobu doručenia opätovne poukázal na skutočnosti uvedené už v jeho predchádzajúcom vyjadrení. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 z 15.12.2020, ako aj na ustálenú judikatúru, v súlade s ktorou vyplýva požiadavka výkladu právneho úkonu v prospech jeho platnosti a nie neplatnosti (Nález Ústavného súdu SR z 01.04.2015 spis. zn. I. ÚS 640/2014). V súvislosti s tvrdeniami žalovaných o neplatnosti úverovej zmluvy z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi vysvetlil podstatu medziúveru. Uviedol, že ide o špecifický produkt, kedy na jednej strane v medziobdobí (do splnenia nároku na stavebný úver, t. j. do dňa pridelenia cieľovej sumy) dlžník spláca na účte medziúveru úroky z medziúveru, ale na druhej strane nahotovuje peňažné prostriedky na účte stavebného sporenia a v konečnom dôsledku mu ku dňu pridelenia cieľovej sumy ponížia nesplatenú časť medziúveru. Dohoda o tomto spôsobe splácania medziúveru sa týka hlavného predmetu plnenia zmluvy o úvere. Zmluvná úprava žalobcu je limitovaná právnou úpravou, tak aby došlo ku garantovaniu účelového použitia finančných prostriedkov a aj spôsobu poskytovania finančných prostriedkov za výhodnejších podmienok. Žalovaní sa zaviazali na konto mimoriadneho medziúveru do doby pridelenia cieľovej sumy splácať len úroky a popri tom na konto sporenia vkladať mesačné vklady s tým, že po pridelení cieľovej sumy sa medziúver zmení na stavebný úver s výhodnejším úročením. Na konte medziúveru sa spláca splátka úrokov z poskytnutého medziúveru a na konte stavebného sporenia sa tak v podstate vytvára kapitál, potrebný na preklopenie do fázy stavebného medziúveru. K takémuto úkonu však nedošlo, nakoľko žalovaní prestali medziúver riadne a včas splácať, dostali sa do omeškania a fázu stavebného úveru nikdy nedosiahli.

27. Žalovaná 1/ vo svojej výpovedi potvrdila uzavretie zmluvy o úvere. Uviedla, že poskytnutý úver splácali pokiaľ na to mali finančné prostriedky. Určité listiny jej boli zo strany žalobcu doručované, o niektorých nemá vedomosť. Ak svokra v jej mene niečo prevzala a podpísala, list odhodila, nemala o ňom vedomosť. So svokrou bývajú, aj bývali v roku 2019 na adrese trvalého pobytu. Žalovaná 1/ po nahliadnutí do listu označeného ako Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 03.10.2019 uviedla, že tento list jej doručený nebol. Svokru nespĺnomocnila na preberanie zásielok.

Takýto list neprevzala a nevie prečítať či podpis je na doručení. Z výpovede žalovanej 1/ ďalej vyplýva, že čerpala z Prvej stavebnej sporiteľne dva úvery vo výške 5.000 € a vo výške 10.000 €. Dozvedela sa, že žalobca poskytuje úver aj za situácie, keď je len poberateľkou sociálnej dávky. Potvrdili jej, že je to možné s tým, že si musí sporiť jeden rok po 450 -500,- Sk. Po roku sporenia jej poskytli úver vo výške 5.000 €. Pred podpisom zmluvy od nej nepožadovali nič, žiadne doklady o príjme. Bolo im známe, že poberá len sociálnu dávku.

28. Žalovaný 2/ potvrdil skutočnosti uvedené žalovanou 1/. Vypovedal, že si nepamätá ako dlho úver splácali. Po nahliadnutí do listu Prvej stavebnej sporiteľne – Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti adresovaného D. B., žalovaný 2/ uviedol, že podpis na doručení nie je jeho. Podpis svojej mamy nepozná. Takýto list mu nebol odovzdaný.

29. Obaja žalovaní potvrdili, že žijú s matkou žalovaného 2/ a svokrou žalovanej 1/ na adrese ich trvalého pobytu, ale nevedú spoločnú domácnosť.

30. Svedkyňa L. B. vo výpovedi uviedla, že žalovaný 2/ je jej syn a žalovaná 1/ jej nevesta. Majú medzi sebou dobré vzťahy, ale bývajú oddelene. Svedkyňa po nahliadnutí do listín - Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti uviedla, že na doručení sa nachádza pravdepodobne jej podpis. Potvrdila, že v roku 2019 prevzala listy od poštarčky, niekde ich dala, žalovaným 1/ a 2/ ich neodovzdala. Neskôr, nevedela uviesť časové obdobie, asi 4 listy našla jej nevesta na chladničke. Svedkyňa býva so synom a nevestou v jednom rodinnom dome, ale každý má samostatný vchod, vedú oddelené domácnosti. Od syna a nevesty nemala žiadne splnomocnenie na preberanie poštových zásielok.

31. V záverečnom zhrnutí právny zástupca zotrval na skorších ústnych a písomných vyjadreniach. Poukázal na nálezy Ústavného súdu sp. zn. II ÚS/65/2010 z 27.10.2010 a sp. zn. II ÚS/148/2018 zo dňa 16.06.2018.

32. Podľa § 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 310/1992 Z.z. o stavebnom sporení v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“), stavebným sporením sa rozumie
a) prijímanie vkladov od stavebných sporiteľov alebo v prospech stavebných sporiteľov,
b) poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1.

33. Podľa § 8 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 310/1992 Z.z. o stavebnom sporení stavebný sporiteľ môže uplatniť nárok na stavebný úver, sporiť ďalej alebo vklad vybrať a použiť ho bez nároku na stavebný úver. Stavebný sporiteľ podľa § 4 písm. b) je povinný previesť tento vklad do fondu prevádzky, údržby a opráv. Stavebnému sporiteľovi podľa § 4 písm. c), s ktorým je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení a ktorému ešte nevznikol nárok na pridelenie stavebného úveru, možno poskytnúť stavebný úver, len ak podiel takýchto stavebných úverov neprevyšuje 20% zo súčtu cieľových súm, pri ktorých ešte nevznikol nárok na pridelenie stavebného úveru splnením všetkých zmluvne dohodnutých podmienok, a cieľových súm, pri ktorých nárok na stavebný úver vznikol, ale nebol uplatnený.

34. Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 310/1992 Z.z. o stavebnom sporení stavebný sporiteľ získa stavebný úver, ak dodrží zmluvne dohodnuté podmienky stavebného sporenia a spĺňa podmienky poskytnutia stavebného úveru. Výška stavebného úveru sa rovná rozdielu medzi cieľovou sumou a vkladmi sporiteľa, vrátane úrokov, štátnych prémie, ak sa poskytnú (§ 10 ods. 1), a iných zdrojov.

35. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

36. V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

37. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver

pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

38. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

39. Podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

40. Ako vyplýva z ustanovenia § 7 ods. 1 a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

41. Podľa § 52 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

42. Ako vyplýva z ustanovenia § 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

43. Podľa § 53 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

44. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

45. V zmysle § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

46. V konaní nebolo sporné, že zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ je zmluvou spotrebiteľskou. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

47. Z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o formulovanú zmluvu pripravenú vopred žalobcom, ktorý pri uzavretí zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti. Žalovaní 1/ a 2/ pri uzavretí zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti, zmluvu uzatvorili ako fyzické osoby. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"), čo je zrejme aj v predmetnej veci.

48. Uvedenému zodpovedá aj čl. XI bod 11.1 Záverečných ustanovení predmetnej Zmluvy o úvere, podľa ktorého právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi okrem iných právnych predpisov Občianskym zákonníkom a zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

49. V konaní tiež nebolo sporné, že žalobca ako veriteľ a žalovaní 1/ a 2/ ako dlžníci uzavreli dňa XX.XX.XXXX Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX X XX, na základe ktorej poskytol žalobca žalovaným 1/ a 2/ medziúver č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 5.000 €. Žalovaní 1/ a 2/ svoj záväzok riadne a včas neplnili a s jeho plnením sa dostali do omeškania. Žalobca ku dňu 15.11.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal oboch žalovaných o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

50. Z vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných ako spotrebiteľov splácať spotrebiteľský úver, uloženú mu v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch.

51. Zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 7 ods. 1 ukladá veriteľovi pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Porušenie tejto povinnosti zákon sankcionuje tým, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

52. Z písomného vyjadrenia žalobcu vyplýva, že bonitu žalovaných preveroval len ako bonitu preverenú zo sporenia, čo znamená, že mu postačovala skutočnosť, že žalovaní po dobu 12 mesiacov pravidelne vkladali na konto stavebného sporenia vklad minimálne vo výške 36 €. Uviedol, že zohľadnil skutočnosť, že žalovaní boli manželia a mali M. nezaopatrené deti. Bonitu žalovaných žalobca neskúmal ani cez bankové registre. Akékoľvek iné skúmanie bonity nevyplýva ani zo zmluvy o úvere, ako ani z ďalších predložených dokumentov. V zmluve, prípadne žiadosti o úver nie je uvedený zamestnávateľ dlžníka a spoludlžníka, nenachádzajú sa tam údaje o ich mesačnom príjme, mesačných finančných výdavkoch (splátky úverov, hypoték, lízingov) a iných mesačných výdavkoch (telefón, náklady na bývanie) absentujú akékoľvek údaje o ich finančných a majetkových možnostiach, ich sociálnych a osobných pomeroch.

53. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Overovanie bonity žalovaného iba na podklade informácií poskytnutých žalovaným

v žiadosti o poskytnutie úveru a z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom Spoločného registra bankových informácií, nemožno považovať za posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 2CoCsp/20/2020 z 23.09.2020).

54. V predmetnej veci má súd za to, že žalobca nedostatočne skúmal schopnosť žalovaných splácať úver. Žalobca nemal k dispozícii údaje o príjmoch žalovaných, o ich výdavkoch, pričom nevykonal šetrenie cez bankové registre. Podľa tvrdení žalobcu mu postačovala samotná skutočnosť, že žalovaní vykonávali pravidelné vklady na konto stavebného sporenia. Pokiaľ žalobca v tomto smere poukazoval na opatrenie Národnej banky Slovenska, s takýmto postupom nie je možné súhlasiť, nakoľko zákon o spotrebiteľských úveroch (ktorým sa riadi aj predmetná úverová zmluva) jednoznačne stanovuje povinnosti veriteľa a tie nemožno vylúčiť opatrením Národnej banky Slovenska. Navyše, nemožno predsa pri skúmaní bonity spotrebiteľa vychádzať z jeho predchádzajúcej schopnosti vkladať peňažné prostriedky na stavebné sporenie po určitú dobu, nakoľko mohlo dôjsť k podstatnej zmene majetkových a sociálnych pomerov spotrebiteľa.

55. S poukazom na vyššie uvedené nemožno takéto skúmanie bonity považovať za skúmanie bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, ako to vyžaduje § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Súd má za to, že ide o porušenie povinnosti žalobcu, ktoré má za následok, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

56. Súd podrobil uzavretú zmluvu jej prieskumu z hľadiska súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv a zistil, že zmluva neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

57. Z obsahu úverovej zmluvy síce vyplýva, že žalovaným bol poskytnutý úver vo výške 5.000 €, avšak z výpisu z účtu medziúveru je zrejmé, že žalovaným bola reálne vyplatená titulom medziúveru iba suma 4.900 €, a to v dvoch čiastkach (namiesto v zmluve uvedených 5.000 €) a suma 100 € bola zaúčtovaná na poplatok za spracovanie medziúveru. Z uvedeného teda vyplýva, že v zmluve je nesprávne uvedený údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. (uvedená 5.000 €), keďže táto v sebe zahŕňa aj poplatok za spracovanie úveru (100 €). Túto skutočnosť je potrebné posúdiť v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, uplatňujúc výklad, ktorý je pre žalovaných ako spotrebiteľov priaznivejší tak, akoby tento údaj v zmluve absentoval, a preto v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.06.2022, sp. zn. 9Cdo/287/2021, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil: „Celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru.“

58. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobca nedostatočne skúmal schopnosť žalovaných splácať úver a v dôsledku tohto porušenia uvedenej povinnosti veriteľa, nemôže veriteľ od spotrebiteľov požadovať jednorazové splatenie úveru. Zároveň absencia obligatórnej náležitosti úverovej zmluvy, a to celkovej výšky úveru v zmysle § 9 ods. zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobuje dôsledok uvedený v § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch spočívajúci v tom, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V predmetnej veci tak žalobcovi nevznikol nárok na žiadne úroky a poplatky a čo sa týka istiny, žalobca by mohol požadovať len tú časť, ktorá by bola ku dňu vyhlásenia rozhodnutia splatná, keďže pre porušenie svojich povinností skúmať schopnosť žalovaných splácať úver s odbornou starostlivosťou, nemohol úver predčasne zosplatiť. Podľa predložených listinných dokladov žalovaní neboli v období medziúveru povinní splácať istinu, splácali len úroky a poplatky, pričom istinu mali začať splácať až od augusta 2027, a preto ku dňu vyhlásenia tohto rozhodnutia žalovaní neboli v omeškaní so splácaním akejkoľvek časti istiny. V dôsledku uvedeného žalobcovi nevznikol nárok ani na zaplatenie istiny. Súd vzhľadom na uvedené žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú, resp. predčasne podanú zamietol.

59. Keďže súd z vyššie uvedených dôvodov žalobu zamietol, nezaoberal sa z hľadiska hospodárnosti ďalšou obranou žalovaných.

60. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

62. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

63. Vzhľadom na zamietnutie žaloby boli žalovaní v konaní úspešní v celom rozsahu, preto im súd priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. O konkrétnej výške trov konania bude rozhodnuté, v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.